

Marius

van Bruggen

Tijd

verandert alles

Marius van Bruggen

Tijd verandert alles

© 2022 Marius van Bruggen

Dit E-book bevat het verhaal *Tijd verandert alles*, de inzending van Marius van Bruggen voor de Harland Awards verhalenwedstrijd 2021. Het behaalde de derde plaats en verscheen in de verhalenbundel *Parterretrap en andere winnende verhalen*, gepubliceerd op Hebban.nl.

Synopsis

Daphne van der Tocht is een natuurkundig genie en de jongste Nobelprijswinnaar ooit in haar vakgebied. In opdracht van het Ministerie van Defensie ontwikkelt ze een tijdmachine en ze ontdekt op een dag dat iemand die machine gebruikt heeft. Hoe de dader haar beveiligingsmaatregelen heeft omzeild, is een raadsel. Bang dat iemand iets in het verleden veranderd heeft en dat haar opdrachtgever zich gaat bemoeien met het project, moet Daphne zo snel mogelijk uit zien te zoeken wat er gebeurd is.

Tijd verandert alles

Enkele seconden lang staarde Daphne naar het beeldscherm. Ze knipperde een paar keer met haar ogen, alsof het verversen van haar blik iets zou veranderen aan de bovenste invoer in haar logboek. Hoe vaak ze echter ook keek, de tekst bleef hetzelfde:

05/08/2021 - 22:17 uur: proces voltooid

In een laatste poging om zichzelf ervan te overtuigen dat er misschien een bug in het computersysteem zat, scrolde ze een paar keer met het wielletje onder haar wijsvinger, klikte verscheidene, willekeurige entries in het logboek aan en liet de muis ten slotte rusten op de klok rechtsonder in haar beeldscherm. Een kleine, lichtgele pop-up met de huidige dag en datum kwam in beeld en in één klap kon ze drie dingen vaststellen: (1) de computer werkte naar behoren, (2) het was vandaag vrijdag 6 augustus 2021 en (3) gisteravond om 22:17 uur had iemand haar machine gebruikt.

Een koude rilling trok door Daphnes lichaam en ze voelde het bloed uit haar gezicht wegtrekken. Haar hand en blik verplaatsten bijna automatisch richting haar linkerborst, om te bevestigen dat haar toegangspas daar nog steeds hing. Terwijl ze de zijde met het Defensie-logo en haar pasfoto naar zich toe draaide, bedacht ze dat het onwaarschijnlijk was dat die gebruikt was door een ander. Om de machine te kunnen starten waren niet alleen de pas, maar ook een scan van haar handpalm en iris nodig en ze had vanaf haar eerste dag bij Defensie afgedwongen dat zij en alleen zij toegang had tot het systeem, precies zoals doctor Wijs haar geleerd had. Gisteravond om 22:17 uur had Daphne echter op de bank in haar woonkamer gelegen, op zoek naar een Netflix-film of -serie die ze nog niet gezien had, maar die haar wel leuk leek. Die zoektocht was natuurlijk weer kansloos mislukt, maar haar hand en oog had ze zeker weten bij zich gehad, net als de toegangspas.

Met trillende vingers bewoog ze de muis terug naar de top-entry van het logboek. Ze wilde er net op dubbelklikken, toen het suizende geluid van de metalen schuifdeur haar geschrokken deed omkijken. Een man in een gevechtstenu en met een vierkant gezicht onder een groene baret liep het lab in en bleef halverwege staan.

‘Doctor Van der Tocht,’ zei hij, ‘kolonel Veegher vraagt naar u.’

Opnieuw een koude rilling. Shit, ze weten het al, dacht Daphne en ze voelde zweet onder haar haargrens opkomen.

‘Heeft hij gezegd waarom?’

‘Nee, doctor, alleen dat ik u moest ophalen.’

Zijn blik verplaatste vanaf haar ogen omhoog. ‘Is alles in orde, doctor?’

‘Ja hoor,’ antwoordde Daphne. Ze veegde snel de zweetdruppels van haar voorhoofd en forceerde een glimlach. ‘Je liet me gewoon schrikken.’

Zo nonchalant als ze kon sloot ze de computer af, stond op en liep achter de jonge luitenant aan het lab uit. Op de hoge wandelsnelheid die in deze hectische werkomgeving gebruikelijk was, volgde ze hem naar het kantoor van de kolonel. Ze hield haar hoofd lichtelijk voorover gebogen en keek vanuit haar ooghoeken naar de mensen die hen in tegenovergestelde richting passeerden. Hoewel ze hier al honderden keren gelopen had, was dit de eerste keer dat Daphne het gevoel had aangestaard te worden. Misschien verbeeldde ze het zich, maar bij elke persoon die voorbij kwam, vroeg ze zich af of die al wist dat iemand misbruik had gemaakt van de technologie waar zij verantwoordelijk voor was.

De luitenant hield zijn toegangspas voor een kaartlezer, waarna de metalen schuifdeur ernaast open ging richting een nieuwe, smallere hal, die door de planten langs het pad en de portretten aan de muur een stuk minder klinisch oogde dan die waar ze net doorheen gekomen waren. Halverwege de gang werd een houten deur aan weerszijden bewaakt door twee soldaten met blauwe baretten en indrukwekkende machinegeweren. De luitenant klopte drie keer, opende hem en kondigde Daphne aan.

‘Stuur haar maar naar binnen,’ klonk de stem van de kolonel.

De luitenant kwam terug naar buiten en knikte. Daphne haalde diep adem, stapte over de drempel en hoorde de deur achter zich dichtgaan. Ze keek het kantoor in waar ze slechts enkele keren eerder was geweest, met de vele boekenkasten met ordners en het portret van Koning Willem-Alexander aan de muur. Tegenover de deur zat kolonel Veegher achter zijn bureau. Daphne had een strenge blik van hem verwacht, maar tot haar verrassing lachte hij vriendelijk en gebaarde haar om dichterbij te komen. Ze liep naar de stoelen aan de andere kant van zijn bureau, waarvan zojuist een man van halverwege de vijftig was opgestaan met een kale plek boven op zijn hoofd en de rest van zijn haar gemillimeterd. Ze herkende hem van tv en de berichten op het intranet van Defensie. Hij droeg geen gevechts- maar een

gelegenheidstenue en had een vriendelijke lach op zijn gezicht. Terwijl Daphne op de mannen af liep, kreeg ze steeds meer de indruk dat ze helemaal niet gesommeerd was voor een aankondiging van onderzoek. De sfeer was daar te ontspannen voor.

‘Doctor Van der Tocht,’ zei de kolonel, ‘ik wil je graag voorstellen aan de nieuwe Commandant der Strijdkrachten, generaal Jozias Burggraaf. Generaal, dit is doctor Van der Tocht.’

De hoogste militair van het land schudde Daphnes hand, gebaarde naar de vrije stoel naast hem en beiden gingen zitten.

‘Generaal Burggraaf is vandaag op bezoek voor een demonstratie van ons satellietbesturingssysteem,’ vervolgde de kolonel, ‘maar hij vroeg me of we een moment konden inruimen voor een gesprek met u. Fijn dat u tijd had, doctor.’

Daphne knikte. ‘Wat kan ik voor u doen, generaal?’

‘Ik wilde graag kennismaken,’ antwoordde hij, ‘informeel, om u persoonlijk te bedanken voor uw werk. Ik heb zeer goede dingen gehoord.’

‘Dank u, generaal,’ zei Daphne.

Ze probeerde niet te laten merken dat ze van opluchting dieper in de rugleuning wegzakte. Haar probleem met de machine was nog niet opgelost, maar ook nog niet ontdekt. Wellicht kon ze een en ander repareren voor iemand argwaan kreeg. De generaal zette een leesbril op, pakte een map van het bureau en begon te bladeren.

‘Ik heb uw dossier met bewondering gelezen,’ zei hij en begon op te sommen. ‘Een geschat IQ tussen de 180 en 190, op uw vierentwintigste een *PhD in Physics* behaald aan de Rijksuniversiteit Groningen en voor uw gepubliceerde theorie datzelfde jaar nog gekroond tot jongste Nobelprijswinnaar voor Natuurkunde allertijden. En naar ik begrepen heb,’ voegde hij er aan toe, ‘is de enige reden dat de hele wereld nog niet weet dat u de resultaten in de praktijk hebt kunnen brengen, het feit dat wij zelf uw laatste onderzoeksresultaten als hoogst confidencieel aangemerkt hebben en ze buiten dit complex niet gedeeld mogen worden.’

Hij keek op van zijn map en grijnsde. ‘Klopt dat ongeveer?’

Daphne knikte en grijnsde terug. Het was misschien niet haar beste eigenschap, maar er waren weinig dingen waar ze zo van genoot als bewondering voor haar succes.

‘Als ik heel eerlijk ben,’ vervolgde de generaal, ‘kon ik het amper geloven toen ik het las en ik wilde het heel graag van uzelf horen. Heeft u echt een machine gebouwd die materie naar het verleden en de toekomst kan transporteren? Een tijdmachine?’

Daphne veinsde een overpeinzing voor ze antwoord gaf en haalde haar hand door haar lichtbruine haar. In werkelijkheid had ze dit verhaal al aan verschillende leidinggevendenden verteld, maar een goedgeplaatste dramatische pauze en een uiting van bescheidenheid hadden meestal een positief effect op de interesse van haar luisteraars.

‘De basis was al gelegd door anderen,’ begon ze, ‘zoals Einstein, Thorne, Hawking. Zij hebben de theorie achter wormgaten uitgewerkt en hoe die tijdreizen mogelijk zouden kunnen maken. Ik heb enkel de technologie ontwikkeld om negatieve energie te kanaliseren en daadwerkelijk materie door de ruimte en tijd te transporteren. Met behulp van de technische staf heb ik net de laatste hand gelegd aan een prototype.’

‘En het is u gelukt? U heeft materie naar het verleden getransporteerd?’

‘Niet helemaal,’ zei Daphne, lachend om de gretige blik van de generaal. ‘Ik heb materie uit de toekomst ontvangen die ik kennelijk binnenkort naar mezelf ga sturen. Kleine hoeveelheden nog, individuele moleculen, maar een onomstotelijk bewijs dat we binnen afzienbare tijd kunnen beginnen.’

‘En grotere moleculaire structuren?’

‘Theoretisch gezien maakt dat geen verschil. Het kost alleen een veelvoud aan energie.’

De generaal legde de map aan de kant en schudde zuchtend zijn hoofd.

‘Ongelooflijk,’ zei hij. ‘Dit moet haast de grootste wetenschappelijke ontwikkeling ooit zijn. Deze technologie gaat de wereld op zijn kop zetten, ik kan haast niet geloven dat u dit eigenhandig heeft kunnen verwezenlijken.’

‘Nou, ja... Ik heb wel hulp gehad,’ antwoordde Daphne.

Dit keer kwam haar overpeinzing niet voort uit valse bescheidenheid. Haar gedachten gingen terug naar doctor Erica Wijs, haar mentor op de universiteit. Een deel van de eer behoorde aan haar toe. Zij had Daphne geholpen met het vinden van bronmateriaal, suggesties gedaan voor experimenten en daarmee een belangrijke rol gespeeld in Daphnes werk. Doctor Wijs’ plotselinge verdwijning, twee jaar voor Daphne haar PhD had afgerond, was haar niet slecht uit gekomen. Het had ertoe geleid dat alleen haar eigen naam boven haar *research papers* was komen te staan en dat had haar carrière met een sneltreinvaart gelanceerd. Toch zat de verdwijning haar nog wel eens dwars, temeer omdat haar mentor

nooit meer iets van zich had laten horen. De generaal kreeg gelukkig geen tijd om door te vragen, want de kolonel onderbrak het gesprek.

‘Excuses, generaal, we moeten zo richting de satellietkamer voor de demonstratie.’

‘Ah, natuurlijk.’ Hij ging staan en de kolonel volgde zijn voorbeeld. Daphne stond ook op en pakte de hand die de generaal weer had uitgestoken.

‘Nog een laatste vraag,’ zei hij, ‘wanneer denkt u dat er voor het eerst mensen naar het verleden gestuurd kunnen worden?’

Gisteravond om 22:17 uur, dacht Daphne onwillekeurig. Een kleine rilling kroop weer over haar lichaam, maar ze wist desondanks een glimlach tevoorschijn te toveren.

‘Ik verwacht dit jaar nog een eerste experiment met complexe materie te kunnen doen, generaal.’

Hij knikte tevreden en liet haar hand los, waarna ze het kantoor verliet.

In snelle pas liep Daphne door de gangen van het militaire complex terug naar haar laboratorium. De verlamdende angst die ze eerder had gevoeld, had plaatsgemaakt voor een drang om te handelen. Iemand had haar machine gebruikt. Ze moest zo snel mogelijk zien uit te vogelen wie dat was en wat die precies gedaan had en daarna zou ze kunnen beoordelen of er schade was aangebracht en of die hersteld kon worden. Persoonlijk, ten slotte, was ze ook heel benieuwd hoe iemand het voor elkaar had gekregen zonder haar toegangspas en biometrische gegevens de machine op te starten. Ze duwde haar toegangspas tegen de kaartlezer naast de metalen deur naar haar laboratorium en die schoof open. Daar nam ze plaats aan haar bureau, hield de toegangspas tegen een volgende kaartlezer aan, plaatste haar hand en rechteroog voor de daarvoor bedoelde scanners en het beeldscherm van haar computer floepte weer aan. Een klein moment hoopte ze zich nog vergist te hebben en een normaal logboek te zien, maar bovenaan zag ze de log-entry die haar eerder die ochtend bijna een hartverzakking gegeven had. Ze bewoog de muis er naartoe en dubbelklikte. Het informatiescherm dat tevoorschijn kwam, liet zien dat de machine op donderdag 5 augustus 2021 om 22:15 uur was opgestart en dat er om 22:17 uur materie acht jaar het verleden in was gestuurd, naar maandag 8 april 2013 om 16:01 uur, om precies te zijn. Wat er precies verstuurd was werd niet weergegeven, maar de hoeveelheid energie die de machine verbruikt had indiceerde dat het ging om een hoeveelheid complex organisch materiaal tussen de 50 en 80 kilogram. Wat ook niet duidelijk was, was de exacte bestemming. De coördinaten wezen op een plek ergens in Nederland, maar de laatste

getallen versprongen telkens, alsof het systeem meerdere locaties tegelijk probeerde weer te geven.

Daphne zakte terug in haar stoel en begon na te denken. Ze kon de anomalie in de coördinaten niet verklaren, maar het stond zo goed als vast dat iemand de avond ervoor haar machine had gebruikt om zichzelf of een ander terug in de tijd te sturen. Maar wie? En waarom? Ze keek weg van het beeldscherm en begon het laboratorium te scannen op aanwijzingen. Aan de muur zag ze het gouden Nobelpakkaat met haar naam eronder op zijn gebruikelijke plek. Op het bureau lagen stapels geprinte artikelen en naast haar bureaulamp stond een Donald Duck notitieblokhouders, een cadeau van haar stiefmoeder. Alles leek normaal. Ze zag geen enkele aanwijzing voor wie de tijdmachine had gebruikt. Zuchtend staarde Daphne voor zich uit, tot ze ineens aan de camera's in de gang dacht. Misschien stond de dader op beeld. Ze stond op en liep het laboratorium uit. Buiten de deur zwaaide ze naar de chauffeur van een langsrijdende electrocar, die onmiddellijk stopte.

'De receptie,' zei Daphne terwijl ze achterin plaatsnam.

De soldaat die achter het stuur zat knikte, trok op en stuurde de elektronische vierpersoonswagen door de brede gangen van het militaire complex naar de hoofdingang. Daar stapte ze uit en liep richting een ruimte met lange, kogelvrije ramen. Voor ze op de deur klopte deed ze voor de zekerheid haar labjas open en het bovenste knoopje van haar blouse los. Ze keek recht in de lens van de dome-camera naast de deur en zodra ze de klik van het slot hoorde, duwde ze hem open. Binnen waren verschillende militairen bezig met het uitgeven van bezoekerspassen, het monitoren van camera's of het noteren van gegevens die via de portofoon werden doorgegeven. Haar oog viel op een soldaat met blauwe ogen en perfect haar, waarvan ze al hoopte dat hij aanwezig zou zijn. Ze liep op hem af en zodra hij haar zag, zette hij zijn typische, ietwat gladde grijns op.

'Doctor Van der Tocht,' zei hij, 'wat brengt u hier?'

'Hé, Joris was het, toch?' vroeg ze. 'Zou jij iets voor me willen nakijken in de toegangsregistratie van mijn lab?'

'Dat hangt ervan af,' antwoordde hij, 'wat krijg ik ervoor terug?'

Het kostte Daphne veel moeite om níet met haar ogen te rollen en wél te glimlachen.

'Mijn dankbaarheid.'

'Daar doe ik het voor,' antwoordde Joris en hij opende het registratiesysteem. 'Wat wil je weten?'

‘Wie is er gisteravond in mijn lab geweest?’

‘Even kijken... Wat is het kamernummer?’

‘T.27.1.’

‘Oké... gisteravond... Niemand behalve u en u hebt de deur die dag voor het laatst van binnenuit geopend om 17:57 uur.’

‘Niemand rond een uur of tien?’

‘Nope.’

Daphne begon na te denken. Ze zag echter dat Joris’ lippen omhoog begonnen te krullen en ze wilde zijn volgende opmerking voor zijn.

‘Kun je op de camerabeelden zien of er iemand in mijn lab is geweest?’

De lach verdween van zijn gezicht.

‘Is er iets gebeurd, doctor?’ vroeg hij na een korte stilte.

‘Nee hoor,’ antwoordde ze luchtig.

‘Waarom wilt u de camerabeelden dan zien?’

Daphne viel stil. Joris was een flirt, maar hij was duidelijk niet dom. Ze zag hem een klein beetje in haar richting buigen.

‘Als er iets gebeurd is,’ zei hij op zachte toon, ‘dan moet u dat bij ons melden.’

‘Er is niets gebeurd,’ antwoordde Daphne, in een poging zo geruststellend mogelijk te klinken. Ze leunde met haar hand op zijn bureau zodat hij een klein beetje bij haar blouse in kon kijken. ‘Echt niet. Ik zag vanochtend alleen dat er wat papieren van mijn bureau op de grond waren gevallen en ik vroeg me af of er iemand binnen was geweest, dat is alles.’

Joris leek niet helemaal overtuigd, maar toen Daphne hem betrapte op een blik in haar decolleté, keek hij snel weg en ging overstag.

‘Oké,’ zuchtte hij en opende het camerasysteem op zijn computer. Het beeld begon te lopen en Daphne zag zichzelf de voorgaande avond om 17:57 uur het lab verlaten. Joris drukte op de fast-forwardknop. Ze keek hoe verschillende mensen in rap tempo voor haar deur langsliepen. Het waren vooral wetenschappers, maar ook soldaten in gevechtstenues, die met hun camouflagepatronen ironisch genoeg veel sterker afstaken tegen de smetteloze muren van het zwaar beveiligde Defensiecomplex dan de mannen en vrouwen in de witte jassen. De deur van haar lab ging echter niet open. Er kwamen steeds minder mensen langs en toen de klok op beeld het tijdstip van 22:30 uur passeerde, gebaarde Daphne dat Joris kon stoppen.

‘Niemand,’ zei hij schouderophalend.

‘Dan zal het de tocht geweest zijn,’ antwoordde Daphne.

Ze zag de grijns weer op Joris’ gezicht verschijnen en voor hij kon beginnen met praten, klopte ze met haar vlakke hand op zijn knie.

‘Dankjewel, hè,’ zei ze en liep snel de deur uit.

Op de terugweg naar haar lab begon ze weer te piekeren. Niet alleen was haar machine zonder haar weten gebruikt, de daders waren kennelijk het lab binnengekomen zonder gezien te worden of ook maar een spoor achter te laten. Het maakte haar boos en bang tegelijk. Ze opende de deur naar haar lab en wilde net weer naar haar bureau lopen, toen van achteren iemand een paar handen voor haar ogen deed. Met een gil trok ze die van zich af, sprintte twee meter naar voren en draaide zich wild om. Tegenover haar stond een vrouw met een witte labjas, rood haar in een paardenstaart en tranen in haar ogen van het lachen.

‘O-M-G Daph,’ hinnikte ze, ‘ik heb je nog nooit zo hard horen gillen.’

Daphne hield haar hand voor haar borst, voelde haar hart tekeer gaan en begon na enkele seconden zelf ook te lachen.

‘Birgit,’ hijgde ze, ‘doe me een lol, ik ging bijna dood.’

‘Ik zag het,’ zei Birgit, ‘je kijkt alsof er een spook in je lab is geweest.’

Je moest eens weten, dacht Daphne, maar besloot nog maar even niets te zeggen.

‘Wat doe je hier?’ vroeg ze in plaats daarvan.

‘Ik kwam je halen voor de lunch,’ antwoordde Birgit, ‘en om te zeggen dat ik je postvakje geleegd heb. Je hebt weer fanmail,’ voegde ze er zangerig aan toe terwijl ze een enveloppe voor Daphnes neus hing. Daphne herkende onmiddellijk het zwierige handschrift van doctor Brian Ogundipe, de natuurkundedocent van de Universiteit Leiden.

‘Zijn hoeveelste brief is dit nu?’ vroeg Birgit. ‘Elf? Twaalf?’

‘Hmm, ja, hij is wel een beetje geobsedeerd door mijn werk,’ zei Daphne. ‘Hij stuurt me regelmatig zijn ideeën, wil met me samenwerken. Hij begrijpt de materie, maar komt met niets wat ik nog niet weet.’

‘En bovendien hou jij er niet van om je succes te delen,’ zei Birgit.

Ze knipoogde naar Daphne, die op haar beurt haar tong uitstak.

‘Sowieso mag hij wel eens leren zijn e-mail te gebruiken,’ voegde ze er aan toe. Ze gooide de enveloppe op Daphnes bureau, pakte haar arm en sleepte haar het lab uit. ‘Kom op, het is bijna lunchtijd.’

‘Raad eens wie vanochtend langskwam voor een demonstratie van ons satellietstelsel?’ vroeg Birgit onderweg naar de kantine.

‘De nieuwe Commandant der Strijdkrachten, generaal Jozias Burggraaf,’ antwoordde Daphne.

Birgit trok een wenkbrauw op.

‘Hoe weet jij dat nou weer?’

‘Ik werd vanochtend uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek met hem in het kantoor van Veegher.’

‘Lucky you!’ zei Birgit. ‘Hij is sexy.’

Daphne rolde met haar ogen. ‘Hij is minstens vijftig.’

‘Dat is dus minstens dertig jaar ervaring.’

Ze liepen de kantine in en deelden een dienblad.

‘Ik trakteer,’ zei Birgit, terwijl ze hun keuzes maakten uit het gratis aanbod van smoothies, granola en sandwiches. Ze vulden hun dienblad, vonden een tafel bij het raam en begonnen te eten.

‘Hoe gaat het met de teletijdmachine?’ vroeg Birgit. ‘Nog moleculen ontvangen van je toekomstige zelf?’

Daphne, die net een volle hap eten in haar mond had gestopt, schudde haar hoofd en Birgit sprak ongestoord verder.

‘Je wil niet weten hoe fascinerend ik dat vind. Jij bent waarschijnlijk de enige wetenschapper in de hele wereld die eerst het resultaat van een experiment binnenkrijgt en daarna pas het experiment uitvoert. Weet je hoe bizar? Ik wil echt weten wat er gebeurt als jij er voor kiest om iets wat je van je toekomstige zelf hebt ontvangen straks niet naar jezelf in het verleden te sturen. Wie weet wat er dan gebeurt? We krijgen eindelijk antwoord op de oparadox.’

Daphne slikte haar eten door. ‘De oparadox?’ vroeg ze. ‘Wat is de oparadox?’

‘Nee, niet de o-paradox, de opa-radox. Je weet wel, de grootvaderparadox, de vraag wat er gebeurt als je naar het verleden reist en je eigen opa doodmaakt voordat hij je vader of moeder kan verwekken, met als gevolg dat jij niet geboren wordt en dus niet naar het verleden kunt reizen om je opa dood te maken. De oparadox!’

‘Ik ken *the grandfather paradox*,’ lachte Daphne, ‘ik heb alleen nog nooit iemand dat de oparadox horen noemen.’

‘Het is een compleet gestoord idee, toch?’ vervolgde Birgit. ‘Jij kunt straks met kennis van de toekomst ingrijpen in het verleden en zo iemands toekomst veranderen, misschien zelfs zonder dat ‘ie het door heeft.’

Daphne viel stil.

‘Hallo,’ zei Birgit en ze zwaaide een paar keer voor haar gezicht. ‘Kom ik aan? Mijn God, Daph, je bent er echt niet helemaal bij vandaag, of wel?’

‘Nee, sorry,’ antwoordde ze, ‘ik heb gewoon veel aan m’n hoofd.’

‘Volgens mij werk je teveel,’ zei Birgit en ze gebruikte de rest van de pauze om Daphne te vertellen over de nieuwe club die in Amsterdam geopend was en waar ze ab-so-luut heen moesten.

Na de lunch ruimden ze hun dienblad op en gingen elk richting hun eigen werkplek, maar niet voordat Daphne aan Birgit had beloofd binnenkort eindelijk een keer mee op stap te gaan.

Enkele minuten later arriveerde Daphne bij haar lab, opende de deur en activeerde de computer. Ze keek van haar beeldscherm naar de machine en tikte ondertussen met haar nagels op tafel. “De grootste wetenschappelijke ontwikkeling ooit,” had generaal Burggraaf haar machine genoemd. Háár machine. Gisteravond om 22:17 uur was de beveiliging omzeild en had iemand háár machine gebruikt. Joris had gezegd dat ze het moest melden, maar wat had dat voor zin? Als ze dat deed, zou er een onderzoek komen. De marechaussee zou camerabeelden bekijken, de toegangsregistratie van haar lab analyseren, haar komen en gaan in kaart brengen en uiteindelijk tot dezelfde conclusie komen als Daphne: niemand kon gisteravond om 22:17 uur in het lab geweest zijn. De log-entry zou beschouwd worden als een menselijke invoerfout of een *systemerror*. In het beste geval was daarmee de kous af, maar met een beetje pech leidde het tot extra beveiligingsmaatregelen. Dat betekende meer controle in haar lab, minder privacy en misschien leidde het zelfs tot toepassing van het bij Defensie geliefde vier-ogen-protocol, een technisch afgedwongen maatregel die ervoor zorgde dat een machine nooit door één persoon alleen gebruikt kan worden. Daphne kon uit haar hoofd minimaal drie jaloerse collega’s noemen die deze situatie meteen zouden aangrijpen om de legerleiding ervan te overtuigen dat ze hen met Daphne zouden moeten laten samenwerken, zogenaamd voor de veiligheid. Ze wist wel beter. Stuk voor stuk wilden ze hun eigen naam gekoppeld zien aan haar uitvinding. Dat vond ze bijna erger dan het gevaar dat de wereld mogelijk liep als een kwaadwillende de mogelijkheid had het verleden

te veranderen. Bovendien, ook als dat allemaal niet gebeurde, kon Daphne nog steeds niet om een eenvoudige realiteit heen: ze had geen fout gemaakt. Iemand had haar machine gebruikt voor een tijdreis en ze moest erachter komen wie dat geweest was en wat die gedaan had. Daphnes hart begon sneller te kloppen terwijl ze concludeerde dat daar maar één mogelijkheid voor was: ze moest zelf terug de tijd in reizen.

Zonder verder na te denken stond ze op en liep naar de machine. Ze pakte de door haar ontworpen smartwatch, sloeg die om haar pols en hield de grote knop aan de zijkant ingedrukt om contact te maken met de tijdmachine. De batterij was vol, wat betekende dat ze ongeveer een uur in het verleden kon doorbrengen voor ze terug moest keren naar haar eigen tijd.

‘Ik moet een betere accu ontwerpen,’ mompelde ze.

Ze ging in de cabine staan en activeerde de machine. Een intens gezoem vulde het laboratorium. Ze had dat geluid al vele malen vaker gehoord, maar pas nu ze het systeem stiekem startte, viel het haar op hoe ongelooflijk hard het was. Bang dat iemand het zou horen en het lab binnen zou komen, draaide ze haastig het tandwiel van haar smartwatch naar het logboek.

05/08/2021 - 22:17 uur: proces voltooid

Ze overwoog nog korte tijd om slechte een dag terug de tijd in te reizen en te zien wie haar tijdmachine gebruikte, maar zag van dat idee af. Op die manier zou ze er namelijk nog steeds niet achter komen wat die persoon in het verleden gedaan had. In plaats daarvan besloot ze direct achter de dader aan te gaan. Ze klikte op de log-entry en scrolde door de gegevens. De bestemming in de tijd was maandag 8 april 2013 om 16:01 uur. De locatiecoördinaten versprongen nog steeds, maar dat was niet erg. Ze scrolde verder tot ze de knop *herhaal proces* vond. Met trillende wijsvinger drukte ze erop en het display van haar smartwatch begon langzaam rood licht te pulseren. Na enkele seconden, die uren leken te duren, werd het licht groen en verscheen een startknop in beeld. Om te voorkomen dat ze bovenop haar medetijdreiziger zou belanden, verplaatste ze de bestemmingscoördinaten naar twintig meter verderop, hield haar adem in, tikte nogmaals op het scherm en plotseling verdween de grond en alles om haar heen. Ze verwachtte een soort van korte ruimtereis te maken of door een tunnel van gekleurd licht gezogen te worden, maar kennelijk gebeurde

dat alleen in films. In werkelijkheid had ze een fractie van een seconde het gevoel dat ze de diepte in viel, om vervolgens direct weer vaste grond onder haar voeten te krijgen. Ze hield zichzelf in balans en keek om zich heen. Haar mond viel open. Waar ze stond reden geen auto's, maar kwamen wel veel voetgangers en ontelbaar veel fietsen. Ze herkende de weg onmiddellijk, net als het aan de weg gelegen Academiegebouw. Voor het eerst in jaren was ze terug in Groningen, de stad waar ze had gestudeerd had en haar PhD had behaald. De klok op het Academiegebouw gaf aan dat het één minuut over vier was en Daphnes adem stakte korte tijd bij de gedachte aan haar succes: ze was terug in de tijd gereisd. Een bellende fietser trok haar echter snel weer de realiteit in en deed haar geschrokken opzij springen. Ze beseftte dat ze nogal wat bekijks trok. Even was ze bang dat de mensen staarden omdat ze haar uit het niets hadden zien verschijnen, maar toen realiseerde ze zich dat ze midden in de stad stond met nog steeds haar witte labjas aan. Ze deed hem uit en vouwde hem onder haar arm. Een koude lentewind trok over de nu blote huid van haar onderarmen en gaf haar kippenvel. De kou was echter niet haar grootste probleem. Er liepen enkele honderden mensen op dit plein; studenten, toeristen, oudere echtparen, maar niemand die eruitzag alsof ze zojuist uit de toekomst waren gekomen. Ze had geen idee wie haar medetijdreiziger was of hoe ze die in een uur tijd moest vinden.

Niet wetend wat ze anders moest doen, liep Daphne naar een plek die ze goed kende, de universiteitsbibliotheek aan de overkant van de straat. Voorbij de draaideur passeerde ze de receptie en nam de trap omhoog. Een vlaag van nostalgie kwam over haar heen terwijl ze over de marmeren trappen voorbij de computerruimte op de eerste verdieping liep, een gevoel dat overigens gevoel al gauw weer teniet gedaan werd toen ze zag hoeveel jonger de gemiddelde student nu leek dan vroeger.

Tijd verandert alles, dacht Daphne.

Ze verliet het trappenhuis op de tweede verdieping en liep richting de voor haar bekende afdeling Natuurwetenschappen, alsof dat haar enig houvast zou kunnen bieden in deze vreemde situatie. Haar blik gleed over de verschillende boeken die ze voor het merendeel gelezen had. Ze wilde net verder lopen, toen ze door een opening in de kast keek en verstijfd bleef staan. Daar, aan een tafel verderop, zat haar acht jaar jongere zelf. Daphne voelde haar hartslag versnellen en haar handen klam worden. Haar kapsel was anders, haar gezicht iets fijner en het jasje dat ze droeg was jaren geleden al bij de kringloopwinkel beland, maar het was onmiskenbaar een eenentwintigjarige Daphne van der Tocht, pas afgestudeerd en

ongetwijfeld bezig met literatuuronderzoek voor haar PhD. Haar eerste instinct was weg te rennen. Acht jaar theoretiseren over wat Birgit de oparadox noemde, had Daphne namelijk één ding doen beseffen: de kleinste verandering in het verleden kon haar hele toekomst op de kop zetten. Toch bleef ze staan. Naast de jonge Daphne stond namelijk iemand die ze al jaren niet gezien had. Een vrouw met lang, zwart haar, een leren jasje, een bril en een schoudertas vol wetenschappelijke artikelen waarvan Daphne zich kon herinneren dat ze die overall mee naartoe nam: doctor Erica Wijs. Gebiologeerd staarde ze naar het tweetal. Ze kon niet horen wat er besproken werd en was niet van plan om ook maar een stap dichterbij te zetten, maar ze herinnerde zich dit moment goed. Dit was de dag waarop ze doctor Wijs voor het eerst ontmoette.

De gedachte begon zich op te dringen dat Daphne haar enigmatische mentor hier niet toevallig trof en een idee kwam bij haar op. Ze keek op haar smartwatch en zag dat de batterij voor de helft leeg was.

Dat zou genoeg tijd moeten zijn, dacht ze.

Stil, maar snel liep ze terug naar het trappenhuis. Onderweg griste ze een pen van een tafel, pakte een leeg vel papier, zocht een afgelegen werkplek op en begon te rekenen. Naar welk moment ze wilde reizen herinnerde ze zich precies en de locatie, nou, daar was ze in principe al. Het vervelende van tijdreizen is alleen dat ons hele zonnestelsel met een snelheid van 83.600 kilometer per uur door de ruimte heen vliegt. Daphne moest niet alleen de locatie op aarde bepalen, maar ook de locatie van de aarde in het heelal. Hier kwam haar uitzonderlijk hoge IQ om de hoek kijken. Deze rekensom had ze al honderden keren gemaakt en aan de hand van de relatieve posities van andere zonnestelsels had ze al gauw de getallen op papier. Ze keek opnieuw op haar smartwatch. Nog twintig minuten over. Ze voerde de gegevens in, haalde diep adem, drukte op start en in een klap stond ze weer voor de universiteitsbibliotheek in Groningen, ruim een jaar later, op woensdag 23 april 2014 om 14:50 uur. Het was een stuk zonniger en warmer vandaag, maar ze had geen tijd om daar bij stil te staan, want rond drie uur vandaag, in deze bibliotheek, had ze doctor Wijs voor het laatst gezien. Ze liep door de draaideur, passeerde de receptie en rende de trap op naar de afdeling Natuurwetenschappen. Bang om zichzelf of doctor Wijs tegen te komen hoefde ze niet te zijn, want ze wist nog precies waar ze op deze dag zaten. Ze liep een gangpad in, schoof een paar boeken opzij en keek door de stellingkast naar het duo, dat aan een tafel

helemaal achter in de bibliotheek zat. De nu zeven jaar jongere Daphne was druk bezig een formule uit te werken op papier, terwijl doctor Wijs mee typte op Daphnes laptop.

Nog een paar minuten, dacht Daphne terwijl ze doctor Wijs scherp in de gaten hield. De tijd tikte voorbij. Haar smartwatch begon te trillen, een indicatie dat de batterij bijna leeg en haar tijd bijna op was. Ergens was Daphne bang dat ze zich in de dag vergist had, maar daar kon ze nu nog weinig aan veranderen. Ze wachtte gespannen af. Heel in de verte hoorde ze de klok van de Martinatoren drie keer slaan. Daphne wilde het bijna opgeven, toen haar jongere zelf ineens haar pen liet vallen en haar gezicht rood kleurde.

‘Ik denk dat ik het heb...’ zei ze en keek opzij, maar daar zat niemand meer. Verbaasd keek ze om zich heen en onder de tafel, maar ook doctor Wijs’ tas was weg.

De oudere Daphne zuchtte grimmig. Ze maakte zich geen zorgen om haar jongere ik. Die zou nog een paar dagen piekeren, verder gaan en twee jaar later de jongste Nobelprijswinnaar voor Natuurkunde ooit worden. Zelf had ze echter de hele tijd naar haar mentor gekeken, die in het niets zien verdwijnen en daarmee bevestigd wat ze al vermoedde: doctor Wijs was degene die haar tijdmachine had gebruikt. De vraag was nu waarom.

Haar smartwatch trilde opnieuw. Daphne keek op het display en zag dat het batterijniveau onder de vijf procent was gezakt, wat betekende dat ze minder dan een minuut had voor hij uitviel. De coördinaten die haar terug naar haar eigen lab op 6 augustus 2021 zouden brengen, had ze al klaarliggen. Haar vingers bewogen naar het display, maar ineens twijfelde ze. Wat nou, als ze niet terug zou gaan naar haar eigen tijd, maar een dag eerder, om tien uur ’s avonds? Dan zou ze het moment kunnen observeren dat de tijdmachine gebruikt werd. Het veiligheidsrisico was echter enorm... Iemand zou haar kunnen zien, iemand die haar diezelfde dag het lab al had zien verlaten. Aan de andere kant, dacht ze, hoe vaak kwam het wel niet voor dat iemand ’s avonds nog even terug naar het werk kwam? Daar was niets raars aan. En het verschil met haar eigen tijd was maar één dag. Ze besloot ervoor te gaan en paste de tijd op het scherm aan, terwijl ze uit haar hoofd de coördinaten uitrekende. Vervolgens voerde ze die in, maar zag direct dat er iets niet in de haak was. De gegevens begonnen weer te verspringen. Verbaasd keek Daphne naar de snel wisselende getallen. Nog drie procent batterij. Haar handpalmen begonnen te zweten terwijl ze het horloge probeerde te calibreren. Wat ze echter ook deed, de getallen bleven veranderen. Dit is niet goed, dacht Daphne, die zweetdruppels op haar voorhoofd kreeg.

Ergens kon haar tijdmachine de berekening niet goed uitvoeren, maar waarom? Ze keek op naar haar jongere zelf. Was het omdat hier twee Daphnes waren? Kon de machine daarom niet goed bepalen wie waar naartoe gestuurd moest worden?

Ze overwoog even om toch weer naar 6 augustus te gaan, maar het batterijniveau zakte al naar twee procent. Ze had geen keus. Ze drukte op *aanvang proces* en keek met kloppend hart naar het pulserende rode licht op het display. Na enkele seconden veranderde het licht van groen naar oranje, een indicatie dat de tijd- of plaatsbestemming niet goed vastgesteld kon worden. Van alle nachtmerries die haar vandaag overkomen waren, was dit de ergste. Onder andere omstandigheden had ze elke andere mogelijkheid geprobeerd; de smartwatch opnieuw starten, een herstel uitvoeren vanuit een back-upbestand, nógmaals de coördinaten invoeren, maar met nog één procent batterij te gaan, was de startknop haar enige mogelijkheid om haar leven niet te hoeven vervolgen als negenentwintigjarige in 2014. Ze drukte erop, de grond verdween onder haar voeten en ze was terug in haar laboratorium.

Ze stapte uit de machine en keek om zich heen. Een fractie van een seconde voelde ze opluchting. De digitale klok aan de muur gaf correct aan dat het 5 augustus 2021 was, om precies tien uur in de avond. Toch merkte ze dat er iets niet klopte. Kleine dingen waren veranderd; de indeling van de knoppen op haar tijdmachine, de afwezigheid van haar Donald Duck notitieblokhouders en de geur. De geur viel het meest op. Het was geen sterke of indringende geur, maar toch was hij anders dan Daphne gewend was, alsof er veel of vaak andere mensen in het lab waren geweest. Ze liep langzaam door de ruimte en probeerde het allemaal te begrijpen. Haar oog viel op het gouden Nobelplakkaat. Van een afstand had ze het niet gezien, maar ook die was veranderd.

‘Oh nee,’ fluisterde Daphne. Naast haar eigen naam zag ze een tweede, die ze onmiddellijk herkende. Het was de naam van haar grootste fan: doctor Brian Ogundipe. Daphne begon te trillen en klemde de witte labjas, die ze nog altijd in haar hand had, tegen haar borst. Plotseling hoorde ze het suizende geluid van de metalen schuifdeur en om niet gezien te worden, dook ze instinctief weg. Ze kroop achter een werkbank en luisterde naar het tweetal dat binnenkwam.

‘...opnieuw een volledige controle van het bestandssysteem,’ sprak een man.

‘Lijkt me goed,’ antwoordde een vrouw, van wie de stem Daphne bekend voorkwam. ‘Als alles gaat zoals het hoort, kunnen we binnenkort een eerste test draaien.’

Daphne keek voorzichtig langs de werkbank. Bij de tijdmachine stond een lange, zwarte man met grijs kroeshaar en een witte labjas. Haar blik viel echter op de vrouw die naast hem stond. Voor de derde keer vandaag, keek ze naar een versie van zichzelf. Ditmaal was het alleen geen jongere versie, maar een Daphne van haar eigen leeftijd. Deze Daphne zag er slecht uit. Vanaf de werkbank kon ze zien dat ze kringen rond haar ogen en dat haar lichtbruine haar erg droog oogde. Bij een ander was het moeilijk geweest om te onderkennen wat daar de oorzaak van was, maar omdat ze naar zichzelf keek, voelde Daphne haarfijn wat er mis was: ze was ongelukkig.

‘We hebben het laat gemaakt,’ lachte de zwarte man, terwijl hij op zijn horloge keek. ‘Het is al na tien. Zullen we morgen ook wat later starten?’

Daphne zag haar andere versie knikken en de zwarte man knikte terug.

‘Dan ga ik nu richting huis. Fijne avond!’

‘Fijne avond, Brian,’ antwoordde ze en de zwarte man liep het lab uit.

Zodra de deur dicht ging, zag Daphne dat haar andere ik haar labjas uittrok. Ze liep naar een kast, haalde een schoudertas tevoorschijn en leegde die op het bureau. Met elk voorwerp dat Daphne vanaf haar schuilplaats tevoorschijn zag komen, voelde ze haar lichaam kouder worden. Een leren jasje, een zwarte pruik, een bril. De Daphne bij het bureau begon zich om te kleden. Toen ze klaar was, vulde ze de schoudertas met de wetenschappelijke artikelen die ze van het bureau pakte, hing die over haar schouder, ging rechtop staan en begon te praten.

‘Hoi, ik ben Erica, Erica Wijs.’

Ze schraapte haar keel en zette een iets zwaardere stem op.

‘Hoi, ik ben Erica, Erica Wijs. Ben jij Daphne van der Tocht?’

Kennelijk had ze genoeg geoefend, want ze knikte en liep richting de tijdmachine. Ze zette hem aan en terwijl het luide gezoem het laboratorium vulde, voerde ze de coördinaten in. Vervolgens stapte ze in de cabine. Het viel Daphne op dat ze de smartwatch niet meenam. Kennelijk was doctor Wijs niet van plan om terug te keren en het was ook wel duidelijk waarom; als alles ging zoals ze wilde, zou ze uit zichzelf verdwijnen. Ze bediende de knoppen in de cabine, het gezoem versterkte even en toen werd het stil. Doctor Wijs was weg.

Minutenlang bleef Daphne op de grond achter de werkbank zitten, met haar knieën tegen haar borst getrokken. Pas toen ze merkte dat de normale geur weer terug was, stond ze op en begon door het laboratorium te lopen. Alles was als vanouds. De knoppen op de

tijdmachine waren ingedeeld volgens haar eigen ontwerp en de cabine was leeg. De Donald Duck notitieblokhouders stonden weer op haar bureau, met daaromheen de artikelen zoals ze die zelf had achtergelaten. Ze liep naar de computer, hield haar toegangspas tegen de kaartlezer en haar hand en ogen voor de daarvoor bedoelde scanners. Het systeem sprong aan, het logboek verscheen in beeld en bovenaan zag ze het enige overgebleven bewijs van haar veranderde verleden:

05/08/2021 - 22:17 uur: proces voltooid

Met ingehouden adem verplaatste ze haar blik naar het gouden Nobelplakkaat aan de muur. De vermelding van doctor Brian Ogundipe was verdwenen. Ze haalde haar vingers over de enige naam die er nog stond (die van haar zelf) en fluisterde zachtjes.

‘Ik houd er niet van om mijn successen te delen.’